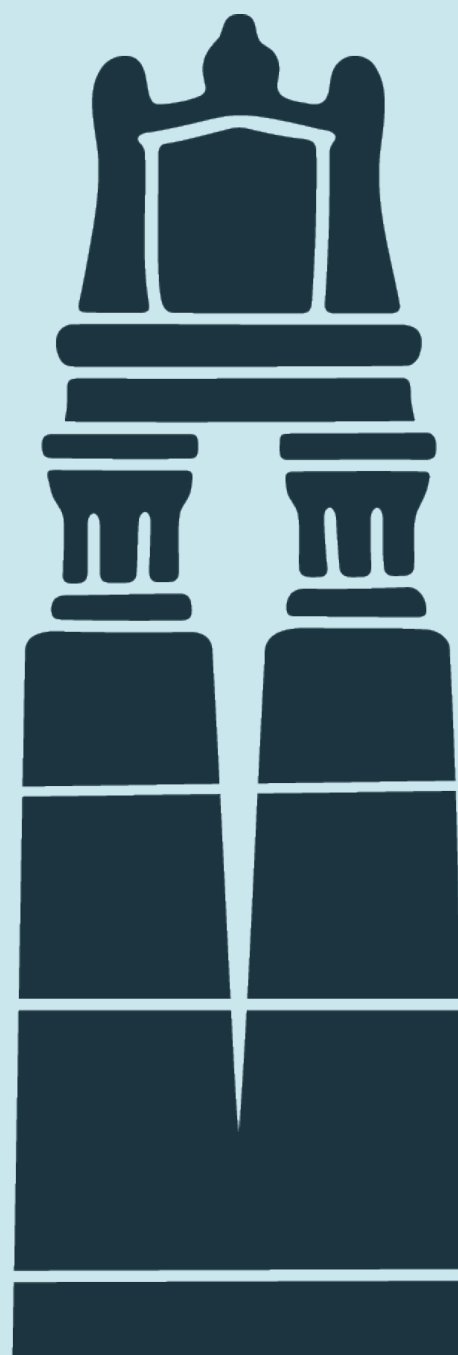

Eda kommun

Pensionspolicy för förtroendevalda

Styrdokumentets rubrik

Styrdokument - Politiskt ställningstagande

Dokumenttyp:	Policy
Beslutsdatum och paragraf:	2026-09-17 § 148
Beslutsfattare:	Kommunfullmäktige
Dokumentansvarig:	HR-chef
Diarienummer:	
Omfattning:	Pensionspolicyn gäller för förtroendevalda som fullgör uppdrag i kommunen.
Giltighetstid:	Tills vidare
Uppdaterad/Reviderad:	-
Versionsnummer:	-

Styrdokumentets rubrik

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning.....	3
Inledning.....	4
Bakgrund	4
Syfte.....	4
Mål	4
Omfattning och giltighetstid	4
Pensionsregelverk.....	5
Uppföljning.....	5
Beslutsordning	5
Pensionsinformation	5
Pensionsbestämmelser OPF-KR	6
Pensionsförmåner.....	6
Omställningsstöd.....	6
Pensionsförmåner.....	6
Avgiftsbestämd ålderspension	6
Efterlevandeskydd	8
Sjukpension	8
Familjeskydd	8
Omställningsstöd	10
Aktiva omställningsinsatser	10
Ekonomiskt omställningsstöd.....	10
Storlek	10
Utbetalningstid.....	11
Förlängt ekonomiskt omställningsstöd	11
Storlek	12
Utbetalningstid.....	12
Uppgiftsskyldighet	12

Styrdokumentets rubrik

Inledning

Denna pensionspolicy utgör ett styrdokument för hur Eda kommun hanterar pensionsförmåner för förtroendevalda och syftar till att skapa tydlighet, rättssäkerhet och långsiktig hållbarhet i dessa frågor.

För vissa förmåner krävs heltid eller betydande del av heltid, vilket motsvaras av minst 40% av heltid baserat på vid var tid gällande riksdagsmannaarvode.

Pensionspolicyn är marknadsmässigt framtagen utifrån regler och rekommendationer samt möjligheter att utveckla dessa.

Regelverket om pension och andra avgångsförmåner för förtroendevalda har ändrats under åren för att anpassas till de förändringar kring pensioner som sker i samhället. Sveriges kommuner och regioner (SKR) tar fram förslag till regelverk som respektive kommun, region eller kommunalförbund har att anta som sina.

Bakgrund

Det finns ett behov av en uppdaterad pensionspolicy för förtroendevalda för att säkerställa att kommunens förtroendevalda har tillgång till tydlig och aktuell information om sina pensionsförmåner och pensionsersättningar.

Syfte

Pensionspolicyn för förtroendevalda syftar till att skapa en trygg och hållbar pensionslösning, som möjliggör en smidig övergång till pension och en god ekonomisk situation efter avslutat uppdrag. Genom att erbjuda en tydlig och marknadsmässig pensionslösning, hoppas kommunen att bidra till att kommunens övergripande mål med att skapa en trygg kommun som erbjuder attraktiva och goda miljöer (Hållbara livsmiljöer) och säkerställa en god och behovsrelaterad offentlig service, som är resurseffektiv och ansvarsfull (Effektiv och hållbar offentlig service).

Mål

Målet med denna pensionspolicy är att säkerställa att kommunens förtroendevalda har tillgång till ett tydligt, rättssäkert och uppdaterat regelverk för pensionsförmåner.

Omfattning och giltighetstid

Pensionspolicyn gäller för förtroendevalda som avses i 4 kap 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag i kommunen. Policyn gäller tills vidare och ska ses över vid behov, eller när förändringar i lagstiftning, nationella riktlinjer eller kommunens egna styrdokument motiverar en revidering.

Styrdokumentets rubrik

Pensionsregelverk

Förtroendevalda i Eda kommun omfattas av Omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KR).

Pensionsregelverket OPF-KR gäller i Eda kommun efter valet 2014 för förtroendevalda som väljs för första gången samt för förtroendevalda som i tidigare uppdrag i kommunen inte omfattats av pensionsrätt.

Förtroendevalda ska lämna skriftlig ansökan om utbetalning av pension och övriga förmåner enligt OPF-KR till kommunens personalavdelning som har aktuella ansökningsblanketter för de olika förmånerna.

Den förtroendevalde är skyldig att lämna de uppgifter kommunen begär för att kunna bedöma rätten till och beräkna förmånen. Om en begärd uppgift inte kommit kommunen tillhanda medför det att en pågående utbetalning kan stoppas, alternativt att en ny utbetalning inte påbörjas. Pensionsmyndigheten kan bevilja undantag till denna regel om det finns särskilda skäl.

Uppföljning

Pensionspolicyn bör ses över en gång per mandatperiod och vid behov uppdateras. Översyn och uppdatering som föranletts av förändringar i lagar och kollektivavtal kan dock göras med annat tidsintervall.

Beslutsordning

Kommunfullmäktige är pensionsmyndighet och beslutar om pensionspolicyn och förändringar av denna samt om tillämpningen av pensionsregelverk.

Beslutanderätt samt hantering av specifika pensionsfrågor framgår av kommunstyrelsens delegationsordning.

Pensionsinformation

Pensionsmyndigheten är ansvarig för att den förtroendevalde informeras om sin avgiftsbestämda ålderspension, pensionsgrundande inkomst och avsättning av pensionsavgift enligt OPF-KR. Denna information fås regelbundet av personalavdelningen och extern pensionsadministratör.

Förtroendevalda kan vända sig till personalavdelningen eller till extern pensionsadministratör med övergripande och individuella pensionsfrågor.

Förtroendevald som har rätt till omställningsstöd enligt OPF-KR får särskild information om dessa förmåner och rutiner för ansökan i samband med avgången från uppdraget. Information ges av kommunens personalavdelning.

Styrdokumentets rubrik

Pensionsbestämmelser OPF-KR

Pensionsbestämmelserna OPF-KR gäller i Eda kommun från med valet 2014 för förtroendevalda som väljs för första gången samt för förtroendevalda som i tidigare uppdrag i kommunen inte omfattats av pensionsbestämmelser.

Pensionsbestämmelserna gäller inte för förtroendevalda som vid tillträdet av uppdrag har rätt till egenpension på grund av anställning eller annat uppdrag samt inte heller för förtroendevalda som omfattas av pensionsförmåner i tidigare pensionsregelverk som till exempel PBF (Pensionsbestämmelser för förtroendevalda). För information om tidigare gällande pensionsregelverk kan förtroendevald kontakta personalavdelningen eller läsa mer på SKR:s webbplats.

Förtroendevalda som uppnått i 32 § LAS angiven ålder vid den tidpunkt då OPF-KR började gälla i kommunen och för individens uppdrag omfattas inte av reglerna.

OPF-KR består av följande förmåner:

Pensionsförmåner

- Avgiftsbestämd ålderspension
- Efterlevandeskydd
- Sjukpension
- Familjeskydd

Omställningsstöd

- Aktiva omställningsinsatser
- Ekonomiskt omställningsstöd
- Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Utbetalning av ovanstående förmåner sker efter skriftlig ansökan till kommunens personalavdelning som har aktuella ansökningsblanketter för de olika förmånerna.

Pensionsförmåner

Avgiftsbestämd ålderspension

Avgiftsbestämd ålderspension gäller för samtliga förtroendevalda som omfattas av OPF-KR.

Pensionsgrundande inkomst beräknas per kalenderår och begränsas till 30 inkomstbasbelopp. Den pensionsgrundande inkomsten utgörs av årsarvode, sammanträdesersättning, och andra i uppdraget utbetalda kontanta ersättningar.

Styrdokumentets rubrik

Traktamente, kostnadsersättning och ersättning för förlorad arbetsinkomst, semester och tjänstepension är inte pensionsgrundande.

För förtroendeuppdrag på heltid eller betydande del av heltid, det vill säga med minst 40% av heltid, ingår i den pensionsgrundande inkomsten även det avdrag/ bortfall som förtroendevald fått från sitt fasta arvode vid ledighet med sjukpenning, graviditetspenning, föräldrapenning eller tillfällig föräldrapenning samt när han eller hon är ledig enligt Föräldraledighetslagen.

Pensionsavgiften beräknas på den pensionsgrundande årsinkomsten från första kronan, någon nedre åldersgräns finns inte.

Pensionsgrundande årsinkomst i inkomstbasbelopp	Pensionsavgift t.o.m i LAS § 32a uppnådd ålder	Pensionsavgift efter i LAS § 32a uppnådd ålder
0-7,5	6%	6%
7,5-30	31,5%	6%

Pensionsavgifterna sätts av till en pensionsbehållning till den förtroendevalde.

Är pensionsavgiften lägre än 3 % av samma års inkomstbasbelopp betalas den direkt till den förtroendevalde och är då inte pensionsgrundande. Belopp understigande 250 kronor avseende kalenderår utbetalas inte.

Utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning sker månadsvis och livsvarigt till och med den månad den förtroendevalde avlider.

Den förtroendevalde kan, efter särskild överenskommelse mellan den förtroendevalde och pensionsmyndigheten i samband med ansökan om utbetalning av avgiftsbestämd pensionsbehållning, välja utbetalning under kortare tid, dock som lägst 10 år.

Pensionen kan tidigast betalas ut tidigast från den tidpunkt då allmän pension kan börja tas ut minus två år.

Pensionsförmånen kan betalas ut som engångsersättning till förtroendevald om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 procent av inkomstbasbeloppet året innan utbetalning av förmånen börjar.

Pensionsbehållning kan betalas ut som engångsbelopp upprepade gånger vid nya förtroendeuppdrag.

Förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som kommunen behöver för att kunna fastställa rätten till och beräkna avsättning till pensionsbehållning.

Styrdokumentets rubrik

Efterlevandeskydd

Efterlevandeskydd innebär att den återstående avgiftsbestämda ålderspensionen betalas till efterlevande om den förtroendevalde avlider.

Som efterlevande räknas i första hand make/maka, registrerad partner/sambo och i andra hand barn.

Efterlevandeskyddet betalas ut som en månadsvis pension i fem år om dödsfallet inträffar innan den avgiftsbestämda ålderspensionen börjat betalas ut. Om den förtroendevalde börjat ta ut den avgiftsbestämda ålderspensionen fortsätter utbetalningarna i form av efterlevandeskydd i maximalt 5 år efter det att ålderspensionen börjat tas ut.

Förtroendevalda har möjlighet att, inför att utbetalningen av avgiftsbestämd ålderspension ska påbörjas, välja att ta bort efterlevandeskyddet.

Sjukpension

Möjligheten till sjukpension gäller förtroendevalda med uppdrag på minst 40 %. Sjukpension betalas ut till den som får rätt till sjuk- eller aktivitets-ersättning och som en följd av det befrias från uppdraget före mandatperiodens utgång.

Sjukpensionen motsvarar den månadsersättning som anställda har rätt till enligt AGSKL och beräknas på den pensionsgrundande inkomsten året före det år då sjuk- eller aktivitetsersättningen beviljades.

Sjukpensionen betalas ut under den tid som den förtroendevalde har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning.

Förtroendevald som befrias/frånträder sitt uppdrag på grund av sjukdom har rätt till efterskydd under 270 dagar. Efterskyddet innebär att rätt till sjukpension föreligger om förtroendevald under efterskyddstiden beviljas sjuk- eller aktivitetsersättning.

Familjeskydd

Bestämmelser om familjeskydd gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen (KL) och som fullgör uppdrag hos kommunen på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 % av heltid.

Bestämmelserna gäller även för förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

En förtroendevalds efterlevande har rätt till familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall till efterlevande vuxen och familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall till efterlevande barn.

En förtroendevalds efterlevande har rätt till familjeskydd om den förtroendevalde avlider:

- a) under tid då han eller hon uppfyller förutsättningarna enligt 1 § KL

Styrdokumentets rubrik

- b) under tid då han eller hon får sjukpension

Rätten till familjeskydd vid den förtroendevaldes dödsfall gäller också om den förtroendevalde avlider:

- c) inom sex månader efter det att den förtroendevalde befrias/frånträder sitt uppdrag.

En förtroendevalds efterlevande har inte rätt till familjeskydd enligt punkterna b)-c) om den förtroendevalde vid tidpunkten för dödsfallet hade en anställning eller uppdrag med pensionsrätt och den förtroendevalde genom anställning eller uppdrag hade motsvarande skydd för efterlevande. En efterlevande vuxen med rätt till familjeskydd enligt ovan, har rätt till förmån i fem års tid.

Från och med månaden efter att den förtroendevalde avlidit och fram till och med slutet av samma år motsvarar den månatliga förmånens värde 1,1 inkomstbasbelopp delat med tolv. Förmånen ska därefter årligen räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet.

Familjeskydd till efterlevande barn betalas ut till den förtroendevaldes arvsberättigade barn till och med månaden innan barnet fyller arton år. Rätten till familjeskydd till efterlevande barn gäller även för den tid då barnet har rätt barnpension enligt SFB. Rätt till familjeskydd till efterlevande barn har även det barn som den förtroendevalde med socialnämndens medgivande tagit emot i sitt hem för vård och fostran i adoptionssyfte. Ett efterlevande barn, med rätt till familjeskydd enligt ovan, har, från och med månaden efter att den förtroendevalde avlidit och fram till och med slutet av samma år, rätt till en månatlig förmån motsvarande 0,5 inkomstbasbelopp delat med tolv. Förmånen ska därefter årligen räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet.

Det sammanlagda månatliga förmånsvärdet av familjeskydd till efterlevandes samtliga barn kan dock aldrig överstiga värdet av 1,5 inkomstbasbelopp, det år dödsfallet inträffade, delat med tolv.

Vid fler än tre efterlevande barn bestäms den månatliga förmånens värde till vart och ett av de efterlevande barnen till motsvarande en tolfedel av värdet av 1,5 inkomstbasbelopp året då den förtroendevalde avled delat med antalet efterlevande barn med rätt till familjeskydd till efterlevande barn, därefter årligen uppräknat med förändringen av prisbasbeloppet.

Om ett efterlevande barn till en förtroendevald framställer anspråk på familjeskydd till efterlevande barn först efter det att sådan förmån har börjat betalas ut, ska redan utbetalda förmåner inte omfördelas mellan barnen.

Familjeskyddet betalas ut till den förtroendevalds efterlevande månadsvis, senast tre månader efter det att kommunen har tagit emot ett fullständigt underlag för utbetalningen.

Om den förtroendevalde har befriats/frånträtt sitt uppdrag och den förtroendevalde omfattas av familjeskydd, ska den som gör anspråk på förmån, anmäla dödsfall enligt anvisningar från pensionsmyndigheten. När anmälan inkommit, anses kommun ha fått kännedom om dödsfallet.

Styrdokumentets rubrik

Omställningsstöd

Reglerna om omställningsstöd omfattar förtroendevalda med sammanlagda uppdrag i kommunen på minst 40 % och syftar till att under en begränsad tid underlätta övergången till arbetslivet när en förtroendevald lämnat sitt (sina) uppdrag.

Förtroendevald som är tjänstledig från en heltidstjänst eller som vid ansökningstillfället har sökt och fått heltidstjänst har inte rätt till omställningsstöd då syftet med omställningsstödet då inte skulle upprätthållas.

Fullmäktige får besluta att en förtroendevald inte har rätt till omställningsstöd om det finns särskilt skäl i enlighet med 4 kap. 9 § kommunallagen. Sådant särskilt skäl föreligger om den förtroendevalde dömts för ett brott på vilket fängelse kan följa och domen har fått laga kraft. Förtroendevald är skyldig att meddela lagakraftvunnen dom till den lokala pensionsmyndigheten.

Detsamma ska gälla om den förtroendevalde har fått sitt uppdrag återkallat av fullmäktige på grund av att hen har vägrats ansvarsfrihet.

En förtroendevald som självmant lämnar sitt uppdrag kan beviljas omställningsstöd efter en karenperiod om en månad.

Omställningsstödet förutsätter att den förtroendevalde själv aktivt verkar för att få ny försörjning. Kommunens pensionsmyndighet utfärdar anvisningar för hur detta ska styrkas.

Aktiva omställningsinsatser

Förtroendevalda som avgår efter minst fyra års sammanhängande uppdragstid i kommunen och som då inte uppnått i 32 a § LAS angiven ålder, har rätt till aktiva omställningsinsatser.

Kommunens pensionsmyndighet beslutar om lämpliga omställningsinsatser och kostnaden för dessa.

Ekonomiskt omställningsstöd

Förtroendevalda som avgår efter minst ett års sammanhängande uppdragstid i kommunen och som då inte uppnått i 32 a § LAS angiven ålder, har rätt till ekonomiskt omställningsstöd.

Storlek

Omställningsstödet beräknas på årsarvodet tolv månadersperioden före avgångstidpunkten.

År	Nivå	Samordning med förvärvsinkomst
1	85%	Ja, inget fribelopp
2	85%	Ja, inget fribelopp

Styrdokumentets rubrik

3	60%	Ja, inget fribelopp
---	-----	---------------------

Utbetalningstid

Utbetalningstiden beror på hur länge uppdraget varat och räknas på hela år och andelar per år.

Tid i uppdraget	Utbetalningstid
1 år	3 månader
2 år	6 månader
3 år	9 månader
4 år	12 månader
5 år	15 månader
6 år	18 månader
7 år	21 månader
8 år	24 månader
9 år	27 månader
10 år	30 månader
11 år	33 månader
12 år eller mer	36 månader

Omställningsstödet betalas ut längst till och med månaden innan den förtroendevalde uppnått i 32 a § LAS angiven ålder.

För att uppbära ekonomiskt omställningsstöd krävs egen aktivitet från den förtroendevalde i syfte att hitta annan försörjning. Kommunens pensionsmyndighet utfärdar anvisningar för hur detta ska styrkas.

Utbetalningarna upphör om den förtroendevalde tillträder nytt uppdrag i kommun eller region på minst 40 %, får uppdrag i riksdagen eller regeringen eller får förvärvsarbete i minst motsvarande omfattning.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Förtroendevalda som avgår efter minst åtta års sammanhängande uppdragstid i kommunen, kan få förlängt omställningsstöd tidigast från den tidigaste uttagsåldern för allmän pension och endast i direkt anslutning till att ekonomiskt omställningsstöd upphört.

Styrdokumentets rubrik**Storlek**

Det förlängda ekonomiska omställningsstödet beräknas på årsarvodet tolv månadersperioden före avgångstidpunkten.

Nivå	Samordning med förvärvsinkomst
60%	Ja, inget fribelopp

Utbetalningstid

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges i högst 12 månader och som längst till och med månaden innan den förtroendevalde uppnått den i 32 a § LAS angivna åldern.

För att uppbära förlängt ekonomiskt omställningsstöd krävs egen aktivitet från den förtroendevalde i syfte att hitta annan försörjning. Kommunens pensionsmyndighet utfärdar anvisningar för hur detta ska styrkas.

Utbetalningarna upphör om den förtroendevalde tillträder uppdrag i kommun eller region på sammanlagt minst 40 %, får uppdrag i riksdagen eller regeringen eller annat arbete minst motsvarande 40% av heltid.

Uppgiftsskyldighet

Den förtroendevalde är skyldig att lämna de uppgifter som kommunen begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna aktivt omställningsstöd, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt omställningsstöd.

Om förtroendevald obehörigen erhållit omställningsstöd enligt ovan eller med för högt belopp genom oriktiga uppgifter, underlåtenhet eller att fullgöra anmälningsskyldighet, eller på annat sätt bort inse att utbetalningen var oriktig ska det för mycket utbetalda beloppet återbetalas till kommunen.

Pensionsmyndigheten kan, då särskilda fall föreligger, besluta att helt eller delvis avstå från efterkrav.